

31985L0384

1985 8 21

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 223/15

TARYBOS DIREKTYVA

1985 m. birželio 10 d.

dėl architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas

(85/384/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

kadangi vis dėlto reikėtų priimti tam tikras nuostatas, kurios padėtų architektams veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas;

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 49, 57 ir 66 straipsnius,

kadangi pagal Sutartį reikalaujama, kad valstybės narės neteiktų jokios pagalbos, galinčios iškreipti įsisteigimo sąlygas;

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

kadangi Sutarties 57 straipsnio 1 dalyje numatyta leisti direktyvas dėl diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo;

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi architektūra, statinių kokybė, jų derinimasis su aplinka, pagarba supančiai aplinkai ir miesto aplinkai, kolektyviniam ir individualiam kultūros paveldui yra bendras visuomenės rūpestis; kadangi diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų abipusis pripažinimas turi būti pagrįstas kokybiniais ir kiekybiniais kriterijais, užtikrinančiais, kad pripažintų diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų turėtojai sugeba suprasti ir praktiškai išreikšti asmenų, socialinių grupių ir bendrijų poreikius pastatų erdvinio planavimo, projektavimo, organizavimo ir statybos, architektūros paveldo išsaugojimo ir didinimo bei natūralios pusiausvyros išsaugojimo srityse;

kadangi pagal Sutartį, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės įsisteigiant ir teikiant paslaugas; kadangi šiuo pilietybe pagrįsto požiūrio principu, *inter alia*, remiamasi išduodant leidimą pradėti architekto veiklą, taip pat registruojantis profesinėse organizacijose ar organuose ar tampant jų nariu;

kadangi pagal specialybę dirbančių architektų ugdymo ir mokymo metodai šiuo metu labai skiriasi; kadangi reikėtų numatyti laipsniškai derinti ugdymą ir mokymąsi, kurį baigus pradedama veikla naudojantis architekto profesiniu vardu;

⁽¹⁾ OL C 239, 1967 10 4, p. 15.

⁽²⁾ OL C 72, 1968 7 19, p. 3.

⁽³⁾ OL C 24, 1968 3 22, p. 3.

kadangi kai kuriose valstybėse narėse norint pradėti ir vykdyti architekto veiklą, pagal tų valstybių teisę privalu turėti architektūros diplomą; kadangi tam tikrose kitose valstybėse narėse, kuriose šios sąlygos nėra, teisę naudotis architekto profesiniu vardu vis dėlto reglamentuoja įstatymas; kadangi pagaliau kai kuriose valstybėse narėse, kuriose nėra nei vieno, nei kito, rengiami įstatymai ir kiti teisės aktai dėl veiklos naudojantis profesiniu architekto vardu pradėjimo ir vykdymo; kadangi dėl to sąlygos, kuriomis tose valstybėse narėse šią veiklą galima pradėti ir vykdyti, dar nėra nustatytos; kadangi diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų abipusis pripažinimas suponuoja, kad tokie diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai leidžia pradėti ir vykdyti tam tikrą veiklą juos išdavusioje valstybėje narėje; kadangi dėl to pagal šią direktyvą tam tikri pažymėjimai turėtų būti pripažįstami tik tiek, kiek tokių pažymėjimų turėtojams pagal teisinės nuostatos, kurias dar turės priimti išduodančioji valstybė narė, leidžiama pradėti ir vykdyti veiklą naudojantis profesiniu architekto vardu;

kadangi kai kuriose valstybėse narėse teisėtas architekto profesinis vardas suteikiamas ne tik gavus diplomą, pažymėjimą ar kitą oficialias kvalifikacijas patvirtinantį dokumentą, bet ir atlikus tam tikrą laiką trunkančią praktiką; kadangi tokia praktika kiekvienoje valstybėje narėje skiriasi, siekiant išvengti galimų sunkumų, vienodas atitinkamos praktikos laikotarpis kitoje valstybėje narėje turėtų būti pripažįstamas atitinkančiu šią sąlygą;

kadangi 1 straipsnio 2 dalyje „architekto veiklos“ nuoroda, reiškianti „veiklą, paprastai vykdomą turint architekto profesinį vardą“, kuri pateisinama dėl tam tikrose valstybėse narėse vyraujančių sąlygų, yra skirta tik šios direktyvos taikymo sričiai apibrėžti, nesiekiant pateikti teisinio architekto veiklos apibrėžimo;

kadangi daugelyje valstybių narių architekto veiklą juridškai ir faktiškai vykdo asmenys, turintys tik architekto profesinį vardą arba dar ir kitus profesinius vardus, tokiems asmenims nesuteikiant šios veiklos vykdymo monopolio, išskyrus atvejus, kai egzistuoja kitokie įstatymai; kadangi pirmiau minėtą veiklą ar kai kurias veiklos rūšis gali vykdyti kitų specialybių atstovai, ypač inžinieriai, baigę specialias statybos inžinerijos ar statybos studijas;

kadangi abipusis kvalifikacijų pripažinimas palengvins pradėti ir vykdyti minėtą veiklą;

kadangi kai kuriose valstybėse narėse egzistuoja įstatymai, leidžiantys toje srityje nusipelnusiems žmonėms, kurių yra labai nedaug ir kurių darbai pasižymi ypatingu architekto talentu, išimties būdu bei nepaisant toje srityje reikalaujamo įprasto ugdymo ir mokymo, suteikti teisėtą profesinį architekto vardą; kadangi tokiems architektams turėtų būti taikoma ši direktyva, nes jie dažnai yra žinomi tarptautiniu mastu;

kadangi 10–12 straipsniuose išvardytų architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų pripažinimas padeda jų turėtojams iškart įsisteigti arba teikti paslaugas kitose valstybėse narėse; kadangi staigus šios nuostatos įgyvendinimas Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje dėl nedidelio jos dydžio galėtų iškreipti konkurencijos sąlygas ir sutrikdyti šios profesijos struktūrą; kadangi dėl to tai turėtų pateisinti sprendimą suteikti šiai valstybei narei papildomą suderinimo laikotarpį;

kadangi direktyva dėl architektūros diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo nebūtinai reiškia, kad juose įrašytas švietimas ir mokymas, kuriuos baigus išduodami diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai, yra praktiškai lygiaverčiai, naudotis mokslo vardais turėtų būti leidžiama tik kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, kalba;

kadangi siekdamas palengvinti nacionalinėms valdžios institucijoms šios direktyvos taikymą, valstybės narės gali numatyti, kad be oficialių mokslo pažymėjimų asmuo, kuris tenkina tų institucijų numatytus mokymosi reikalavimus, turėtų kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, kompetentingų institucijų išduotą pažymėjimą, nurodantį, kad šiems mokslo pažymėjimams yra taikoma ši direktyva;

kadangi nacionalinės nuostatos dėl gero vardo ar geros reputacijos gali būti taikomos kaip standartas padedant veiklą įsteigus; kadangi, be to, šiomis aplinkybėmis turėtų būti atskiriami atvejai,

kai atitinkami asmenys niekada nevykdė architekto veiklos, nuo atvejų, kai jie tokią veiklą jau vykdė kitoje valstybėje narėje;

kadangi, teikiant paslaugas, reikalavimas registruotis profesinėse organizacijose ar organuose arba tapti jų nariais dėl stacionaraus ir nuolatinio priimančiojoje šalyje vykdomos veiklos pobūdžio neabejotinai taptų kliūtimi asmenims, norintiems teikti paslaugas, būtent dėl jų veiklos trumpalaikiškumo; kadangi dėl to šis reikalavimas turėtų būti panaikintas; kadangi vis dėlto tokiu atveju turėtų būti garantuojama profesinės drausmės kontrolė, už kurią ir atsako minėtos profesinės organizacijos arba organai; kadangi tuo tikslu remiantis Sutarties 62 straipsniu reikėtų numatyti, kad toks asmuo gali būti paprašytas pateikti priimančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai duomenis apie teikiamas paslaugas;

kadangi pagal darbo sutartį dirbančių architektų veiklai 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje ⁽¹⁾ nenumato jokių specialių nuostatų dėl gero vardo ar geros reputacijos, profesinės drausmės arba naudojimosi profesiniu vardu; kadangi tokios taisyklės yra arba gali būti taikomos, atsižvelgiant į konkrečią valstybę narę, tiek pagal darbo sutartį dirbantiems, tiek savarankiškai dirbantiems asmenims; kadangi visose valstybėse narėse reikalaujama arba bus reikalaujama, kad architektai turėtų diplomą, pažymėjimą arba kitą oficialią architekto kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą; kadangi tokią veiklą vykdo tiek pagal darbo sutartis dirbantys, tiek savarankiškai dirbantys asmenys arba asmenys, kurie karjeros metu dirba ir pagal darbo sutartį, ir savarankiškai; kadangi, siekiant kuo labiau skatinti laisvą jų judėjimą Bendrijos teritorijoje, būtina šią direktyvą taikyti ir pagal darbo sutartį dirbantiems architektams;

kadangi šia direktyva įvedamas abipusis diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų pripažinimas, leidžiantis vykdyti profesinę veiklą tuo pačiu metu nederinant nacionalinių švietimo ir mokymo nuostatų; kadangi, be to, atitinkamos profesijos narių skaičius kiekvienoje valstybėje narėje labai skiriasi; kadangi dėl to pirmuosius kelerius metus Komisija privalo ypač atidžiai sekti direktyvos taikymą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

1. Ši direktyva taikoma architektų veiklai.
2. Šioje direktyvoje architekto veikla – tai veikla, paprastai vykdoma turint architekto profesinį vardą.

II SKYRIUS

DIPLOMAI, PAŽYMĖJIMAI IR KITI OFICIALIAS KVALIFIKACIJAS PATVIRTINANTYS DOKUMENTAI, SUTEIKIANTYS TEISĘ JŲ TURĖTOJUI PRADĖTI ARCHITEKTO VEIKLĄ, NAUDOJANTIS ARCHITEKTO PROFESINIU VARDU

2 straipsnis

Visos valstybės narės pripažįsta diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, gautus baigus 3 ir 4 straipsnio reikalavimus atitinkantį ugdymą ar mokymąsi, kuriuos tos valstybės narės piliečiams išduoda kitos valstybės narės, o savo teritorijoje juos turintiems asmenims suteikia tokią pačią teisę pradėti 1 straipsnyje minimą veiklą ir ją vykdyti naudojantis architekto profesiniu vardu pagal 23 straipsnio 1 dalį, kokia yra suteikiama turintiems pačios valstybės narės išduotus dokumentus.

3 straipsnis

Ugdymas ir mokymasis, kurį baigus išduodami 2 straipsnyje minimi diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai, tai – universitetinės studijos, daugiausia susijusios su architektūra. Studijų metu vienodai mokoma tiek architektūros teorijos, tiek praktikos bei užtikrinama, kad bus įgyta:

- 1) sugebėjimas projektuoti architektūrinius statinius, kurie atitiktų tiek estetinius, tiek techninius reikalavimus;
- 2) pakankamai architektūros istorijos ir teorijos bei giminingų meno rūšių, technologijų ir humanitarinių mokslų žinių;
- 3) žinių apie dailę, turinčių įtakos architektūriniam projektavimui;
- 4) pakankamai žinių apie miesto projektavimą, planavimą bei įgūdžių, susijusių su planavimo procesu;

⁽¹⁾ OL L 257, 1968 10 19, p. 2.

- 5) žmonių ir pastatų ryšio suvokimas, pastatų ir jų aplinkos suvokimas, poreikio jungti pastatus ir juos supančią aplinką žmogaus interesams ir užmojams suvokimas;
- 6) architekto profesijos ir architekto vaidmens visuomenėje suvokimas, ypač ruošiant suvestines, kuriose atsižvelgiama į socialinius veiksniai;
- 7) tyrimo metodų supratimas ir statinio projekto suvestinės paruošimas;
- 8) statybinio projektavimo, statybinių ir inžinerinių problemų, susijusių su statinio projektu, supratimas;
- 9) pakankamai žinių apie fizikos problemas, technologijas bei pastatų funkcionavimą, kad būtų galima juos įrengti, aprūpinant visais vidaus patogumais ir apsaugant nuo klimato poveikio;
- 10) būtini projektavimo išgūdžiai, kad būtų patenkinti statinio vartotojų reikalavimai, neperžengiant apribojimų, kuriuos sudaro kainų veiksniai ir statybų taisyklės;
- 11) pakankamai žinių apie pramonę, struktūras, taisykles ir tvarką, susijusius su projektavimo koncepcijų perkėlimu į statinius bei planų integravimu į bendrą planavimą.

4 straipsnis

1. 2 straipsnyje minimas ugdymas ir mokymasis turi atitikti 3 straipsnyje apibrėžtus reikalavimus ir šias sąlygas:

- a) bendra švietimo ir mokymo trukmė – ne mažiau nei ketveri metai nepertraukiamų studijų universitete ar jam prilygstančioje švietimo įstaigoje arba ne mažiau nei šešeri metai universitete ar jam prilygstančioje švietimo įstaigoje, iš kurių ne mažiau nei treji metai turi būti nepertraukiami;
- b) toks švietimas ir mokymas užbaigiami sėkmingai išlaikant mokslo laipsnį atitinkančius egzaminus.

Nepaisant pirmosios dalies, pagal 2 straipsnį taip pat pripažįstamas mokymas, trukęs ilgiau negu trejus metus „Fachhochschulen“ Vokietijos Federacinėje Respublikoje, tokia forma, kokia jis egzistavo pranešimo apie šią direktyvą metu ir tiek, kiek jis atitinka 3 straipsnio reikalavimus, leidžiančius vykdyti 1 straipsnyje minimą veiklą toje valstybėje narėje naudojantis architekto profesiniu vardu, jei toks mokymas yra papildytas ketverių metų praktiniu darbu Vokietijos Federacinėje Respublikoje,

kurį patvirtina pažymėjimas, išduotas profesinės institucijos, kurios sąraše yra įregistruotas architektas, norintis naudotis šios direktyvos nuostatomis. Ši institucija jau anksčiau yra nustačiusi, kad architektūros srityje atliktas konkretaus architekto darbas įtikinamai įrodo visų 3 straipsnyje nurodytų žinių praktinį panaudojimą. Toks pažymėjimas išduodamas ta pačia tvarka, kuri taikoma registruojantis architektų sąraše.

Remdamasi sukaupta patirtimi ir atsižvelgdama į architektūros mokymo plėtrą, Komisija per aštuonerius metus nuo 31 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyto laikotarpio pabaigos, pateikia Tarybai pranešimą apie nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą ir atitinkamus pasiūlymus, kuriais remdamasi Taryba per šešis mėnesius priima sprendimą, laikydama Sutartyje nurodytos tvarkos.

2. Pagal 2 straipsnį taip pat pripažįstamas švietimas ir mokymas, kuris kaip socialinio gerinimo plano arba neakivaizdinių (vakarinių) universitetinių studijų dalis atitinka 3 straipsnio reikalavimus ir leidžia asmenims, dirbusiems architektūros srityje ne trumpiau nei septynerius metus vadovaujant architektui arba architektų firmai sėkmingai išlaikyti architektūros egzaminą. Šis egzaminas turi atitikti reikalavimus, keliamus egzaminams mokslo vardui gauti bei baigiamiesiems egzaminams, nurodytiems 1 dalies b punkte.

5 straipsnis

1. Valstybių narių piliečiai, kuriems leidžiama naudotis architekto profesiniu vardu pagal įstatymą, suteikiančią valstybės narės kompetentingai institucijai galimybę šį profesinį vardą suteikti valstybių narių piliečiams, ypač išsiskiriantiems savo pasiekimais architektūros srityje, laikomi atitinkančiais reikalavimus, keliamus architekto veiklos vykdymui naudojantis architekto profesiniu vardu.

2. Jeigu tokiems 1 dalyje minimiems asmenims pažymėjimą išduoda ta valstybė narė, kurios piliečiu yra jo turėtojas arba iš kurios jis yra atvykęs, šis pažymėjimas patvirtina architekto statusą.

6 straipsnis

Vokietijos Federacinės Respublikos kompetentingų institucijų pažymėjimai, kuriuos Vokietijos Demokratinės Respublikos kompetentingos institucijos išdavė po 1945 m. gegužės 8 d., patvirtinantys, kad kvalifikacijos atitinka 2 straipsnyje minimas oficialias kvalifikacijas, pripažįstami minėtame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

7 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė nedelsdama kitoms valstybėms narėms ir Komisijai vienu metu pateikia diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų, išduotų jų teritorijoje ir atitinkančių 3 bei 4 straipsnio kriterijus, sąrašą, nurodydama juos išdavusias įstaigas ir institucijas.

Pirmasis sąrašas išsiunčiamas per 12 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą.

Kiekviena valstybė narė ta pačia tvarka praneša apie visus diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų, išduotų jos teritorijoje, ypač tų, kurie nebeatitinka 3 ir 4 straipsnyje keliamų reikalavimų, pakeitimus.

2. Informacijos tikslais praėjus trims mėnesiams po pranešimo, Komisija paskelbia pirmiau minėtus sąrašus ir jų patikslinimus *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Tačiau 8 straipsnyje minimais atvejais diplomo, pažymėjimo ar kito oficialias kvalifikacijas patvirtinančio dokumento skelbimas atidedamas. Komisija perodžiškai skelbia suvestinius sąrašus.

8 straipsnis

Jeigu valstybei narei arba Komisijai kyla abejonų, ar diplomai, pažymėjimai arba kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai atitinka 3 ir 4 straipsniuose nustatytus kriterijus, per tris mėnesius nuo pranešimo pagal 7 straipsnio 1 dalį dienos Komisija pateikia klausimą Švietimo ir mokymo architektūros srityje patariamajam komitetui. Komitetas savo nuomonę pareiškia per tris mėnesius.

Apie diplomą, pažymėjimą ar kitą oficialias kvalifikacijas patvirtinantį dokumentą paskelbiama per tris mėnesius nuo nuomonės paskelbimo arba pasibaigus nustatytam nuomonės pateikimo terminui, išskyrus šiuos du atvejus:

— kai juos išduodanti valstybė narė pakeičia pranešimą, pateiktą pagal 7 straipsnio 1 dalį

arba

— kai valstybė narė arba Komisija įgyvendina Sutarties 169 arba 170 straipsnį, siekdama klausimą pateikti Europos Bendrijų Teisingumo Teismui.

9 straipsnis

1. Valstybės narės arba Komisija gali konsultuotis su patariamuoju komitetu, jeigu bet kuriai valstybei narei arba Komisijai kyla abejonų, ar į *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* spausdinamą sąrašą įtraukti diplomai, pažymėjimai ar kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai vis dar atitinka 3 ir 4 straipsnio reikalavimus. Komitetas savo nuomonę pateikia per tris mėnesius.

2. Komisija išbraukia diplomą iš vieno iš sąrašų, paskelbtų *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*, tai suderinusi su suinteresuotąja valstybe nare arba pagal Teisingumo Teismo sprendimą.

III SKYRIUS

DIPLOMAI, PAŽYMĖJIMAI IR KITI OFICIALIAS KVALIFIKACIJAS PATVIRTINANTYS DOKUMENTAI, SUTEIKIANTYS TEISĘ JŲ TURĖTOJAMS PRADĖTI ARCHITEKTO VEIKLĄ, REMIANTIS NUSTATYTOMIS TEISĖMIS ARBA GALIOJANČIOMIS NACIONALINĖMIS NUOSTATOMIS

10 straipsnis

Kiekviena valstybė narė pripažįsta 11 straipsnyje nurodytus diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, kitų valstybių narių išduotus valstybių narių piliečiams, kuriose tokie piliečiai jau turi šias kvalifikacijas pranešimo apie šią direktyvą metu, arba jų studijos, kurias baigus išduodami diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas tvirtinantys dokumentai, prasideda ne vėliau kaip trečiaisiais akademiniais metais nuo minėto pranešimo, net jei tos kvalifikacijos neatitinka II skyriuje nustatytų būtiniausių reikalavimų, tokiems asmenims savo teritorijoje suteikdama tokią pačią teisę pradėti ir vykdyti 1 straipsnyje minimą veiklą laikantis 23 straipsnio, kokia yra suteikiama turintiems pačios valstybės narės išduotus architektūros diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus.

11 straipsnis

10 straipsnyje minimi diplomai, pažymėjimai ir kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai yra šie:

a) *Vokietijoje*

— diplomai, išduoti dailės institutų (Dipl.-Ing., Architekt (HfbK)),

— diplomai, išduoti „Technische Hochschulen“ arba technikos universitetų architektūros katedrų (Architektur/Hochbau), arba universitetų, tiek, kiek šios institucijos susijungia į „Gesamthochschulen“, arba „Gesamthochschulen“ (Dipl.-Ing. ir bet kuris kitas vardas, kuris šių diplomų turėtojams gali būti suteikiamas vėliau),

— diplomai, išduoti „Fachhochschulen“ architektūros katedrų (Architektur/Hochbau), tiek, kiek šios institucijos susijungia į „Gesamthochschulen“, arba „Gesamthochschulen“ architektūros katedrų (Architektur/Hochbau), o kai studijos trunka trumpiau nei ketverius metus, bet ne trumpiau nei trejus metus, prie jų pridodamas pažymėjimas, patvirtinantis ketverių metų profesinę patirtį Vokietijos Federacinėje Respublikoje, išduotas profesinės institucijos pagal 4 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą (Ingenieur grad. ir bet kuris kitas vardas, kuris šių diplomų turėtojams gali būti suteiktas vėliau),

- diplomai (Prüfungszeugnisse), iki 1973 m. sausio 1 d. išduoti „Ingenieurschulen“ ir „Werkkunstschulen“ architektūros katedrų, prie kurių pridedamas kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas, patvirtinantis, kad atitinkamas asmuo išlaikė oficialios kvalifikacijos egzaminą pagal 13 straipsnį;

b) *Belgijoje*

- diplomai, išduoti nacionalinių aukštųjų architektūros mokyklų arba nacionalinių architektūros institutų (architecte – architect),
- diplomai, išduoti Hasselt provincijos aukštosios architektūros mokyklos (architect),
- diplomai, išduoti Karališkųjų dailės akademijų (architecte – architect),
- diplomai, išduoti „écoles Saint-Luc“ (architecte – architect),
- universiteto civilinės inžinerijos diplomai, prie kurių pridedamas architektų asociacijos išduotas profesinio mokymosi pažymėjimas, jo turėtojui suteikiantys teisę naudotis architekto profesine kvalifikacija (architecte – architect),
- architektūros diplomai, išduoti centrinės arba valstybinės architektūros egzaminų komisijos (architecte – architect),
- civilinės inžinerijos (architektūros) diplomai ir architektūros (inžinerijos) diplomai, išduoti universitetų taikomųjų mokslų fakultetų ir Monso politechnikos fakulteto (ingénieur-architecte, ingénieur-architect);

c) *Danijoje*

- diplomai, išduoti Kopenhagos ir Århus nacionalinių architektūros mokyklų (arkitekt),
- registracijos pažymėjimas, išduotas Architektūros tarybos pagal 1975 m. gegužės 28 d. įstatymą Nr. 202 (registreret arkitekt),
- diplomai, išduoti Aukštųjų civilinės inžinerijos mokyklų (bygningsskonstruktør), prie kurių pridedamas kompetentingų institucijų išduotas pažymėjimas, patvirtinantis, kad atitinkamas asmuo išlaikė oficialios kvalifikacijos egzaminą pagal 13 straipsnį;

d) *Prancūzijoje*

- Vyriausybės suteiktas architekto diplomai, iki 1959 m. išduotas Švietimo ministerijos, o vėliau – Kultūros ministerijos (architecte DPLG),

- diplomai, išduoti „Ecole spéciale d'architecture“ (architecte DESA),

- diplomai, nuo 1955 m. išduoti „Ecole nationale supérieure des Arts et Industries de Strasbourg“ (buvusios „Ecole nationale d'ingénieurs de Strasbourg“) architektūros katedros (architecte ENSAIS);

e) *Graikijoje*

- inžinerijos (architektūros) diplomai, išduoti Atėnų METSOVION POLYTECHNION, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą,

- inžinerijos (architektūros) diplomai, išduoti Salonikų ARISTOTELION PANEPISTIMION, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą,

- inžinerijos (civilinės inžinerijos) diplomai, išduoti Atėnų METSOVION POLYTECHNION, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą,

- inžinerijos (civilinės inžinerijos) diplomai, išduoti Salonikų ARISTOTELION PANEPISTIMION, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą,

- inžinerijos (civilinės inžinerijos) diplomai, išduoti PANEPISTIMION THRAKIS, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą,

- inžinerijos (civilinės inžinerijos) diplomai, išduoti PANEPISTIMION PATRON, prie kurių pridedamas Graikijos technikos rūmų išduotas pažymėjimas, suteikiantis teisę vykdyti architekto veiklą;

f) *Airijoje*

- architektūros bakalauro laipsnis, kurį Dublino universiteto koledžo architektūros absolventams suteikia Airijos Nacionalinis Universitetas (B Arch. (NUI)),

- mokslo laipsnį suteikiantis architektūros diplomai, išduotas Technologijos koledžo, Bolton gatvė, Dublinas (Dipl. Arch.),

- Airijos Karališkojo Architektūros Instituto asociacijos pažymėjimas (ARIAI),
  - Airijos Karališkojo Architektūros Instituto narystės pažymėjimas (MRIA);
- g) *Italijoje*
- „laurea in architettura“ – diplomai, išduoti Venecijos ir Kalabrijos srities universitetų, politechnikos institutų ir architektūros institutų, prie kurių pridedamas diplomai, suteikiantis teisę jo turėtojui savarankiškai vykdyti architekto veiklą ir išduotas Švietimo ministro po to, kai kandidatas kompetentingoje taryboje išlaiko valstybinį egzaminą, suteikiantį jam teisę savarankiškai vykdyti architekto veiklą (dott. Architetto),
  - „laurea in ingegneria“ – pastatų statybos diplomai („sezione costenzione civile“), išduoti universitetų ir politechnikos institutų, prie kurių pridedamas diplomai, suteikiantis teisę jo turėtojui savarankiškai vykdyti architekto veiklą ir išduotas Švietimo ministro po to, kai kandidatas kompetentingoje taryboje išlaiko valstybinį egzaminą, suteikiantį jam teisę savarankiškai vykdyti architekto veiklą (dott. Ing. Architetto arba dott. Ing. in ingegneria civile);
- h) *Nyderlanduose*
- pažymėjimas, nurodantis, kad jo turėtojas išlaikė egzaminą architekto mokslo laipsniui gauti, kurį suteikia Delfto ir Eindhoveno technikos koledžų architektūros katedros (bouwkundig ingenieur),
  - diplomai, išduoti valstybės pripažintų architektūros akademijų (architect),
  - diplomai, iki 1971 m. išduoti buvusių architektūros koledžų (Hoger Bouwkunstondericht) (architect HBO),
  - diplomai, iki 1970 m. išduoti buvusių architektūros koledžų (Voortgezet Bouwkunstondericht) (architect VBO),
  - pažymėjimas, nurodantis, kad atitinkamas asmuo išlaikė egzaminą, kurį organizavo „Bond van Nederlandse Architecten“ architektų taryba (Olandijos architektų ordinas, BNA) (architect),
  - „Stichting Instituut voor Architectuur“ („Architektūros instituto“ fondo) diplomai (IVA), išduotas baigus šio fondo organizuojamas studijas, trunkančias ilgiau nei ketverių metų minimalų laikotarpį (architect), prie kurio pridedamas kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas,
- patvirtinantis, kad atitinkamas asmuo išlaikė oficialios kvalifikacijos egzaminą pagal 13 straipsnį,
- kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas, nurodantis, kad iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos atitinkamas asmuo išlaikė „Kandidaat in de bouwkunde“ egzaminą mokslo laipsniui gauti, kurį surengė Delfto ir Eindhoveno technikos koledžai, ir ne trumpiau nei penkerius metus iki pat tos dienos jis vykdė architekto veiklą, kurios pobūdis ir reikšmė pagal Nyderlandų reikalavimus garantuoja, kad jis yra pakankamai kompetentingas vykdyti šią veiklą (architect),
  - pažymėjimas, kompetentingos institucijos išduotas tik tiems asmenims, kurie iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos sulaukė 40 metų amžiaus, patvirtinantis, kad ne trumpiau nei penkerius metus iki pat tos dienos atitinkamas asmuo vykdė architekto veiklą, kurios pobūdis ir reikšmė pagal Nyderlandų reikalavimus garantuoja, kad jis yra pakankamai kompetentingas vykdyti šią veiklą (architect),
- septintojoje ir aštuntojoje įtrauktoje minimi pažymėjimai nebeteri būti pripažinti nuo tos dienos, kai Nyderlanduose įsigalioja įstatymai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys architektos veiklos pradėjimą ir vykdymą pagal architektos profesinę kvalifikaciją, tiek, kiek pagal šias nuostatas šie pažymėjimai neleidžia pradėti tokios veiklos pagal šį profesinį vardą;
- i) *Jungtinėje Karalystėje*
- kvalifikacijos, suteikiamos išlaikius egzaminus:
    - Karališkajame Britanijos Architektūros institute,
    - architektūros mokyklose, esančiose:
      - universitetuose,
      - politechnikos universitetuose,
      - koledžuose,
      - akademijose,
      - technologijos ir meno mokyklose,
- kurias pripažino arba šios direktyvos priėmimo metu pripažįsta Jungtinės Karalystės Architektų registracijos taryba įtraukdama į registrą (architektas),
- pažymėjimas, nurodantis, kad jo turėtojas turi pripažintą teisę turėti architektos profesinį vardą pagal 1931 m. Architektų registracijos akto 6 straipsnio 1 dalies a punktą, 6 straipsnio 1 dalies b punktą arba 6 straipsnio 1 dalies d punktą (Architect),

- pažymėjimas, nurodantis, kad jo turėtojas turi pripažintą teisę turėti architekto profesinį vardą pagal 1938 m. Architektų registracijos akto 2 straipsnį (Architect).

12 straipsnis

Nepažeisdamos 10 straipsnio, visos valstybės narės savo teritorijoje pripažįsta ir savo teritorijoje suteikia tokią pačią teisę pradėti ir vykdyti 1 straipsnyje minimą veiklą naudojantis architekto profesiniu vardu, kokia yra suteikiama pagal jos pačios išduotus architektūros diplomus, pažymėjimus ir kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus:

- pažymėjimus, valstybių narių piliečiams išduotus tų valstybių narių, kuriose pranešimo apie šią direktyvą metu galioja teisės aktai, reglamentuojantys 1 straipsnyje minimos veiklos pradėjimą ir vykdymą naudojantis architekto profesiniu vardu, kuriuose nurodoma, kad jų turėtojas gavo leidimą naudoti architekto profesiniu vardu prieš įgyvendinant šią direktyvą ir penkerių metų laikotarpiu bent trejus metus iš eilės iki šio pažymėjimo išdavimo veiksmingai vykdo šią veiklą pagal tuos teisės aktus,
- pažymėjimus, valstybių narių piliečiams išduotus tų valstybių narių, kurios nuo pranešimo apie šią direktyvą iki jos įgyvendinimo priima teisės aktus, reglamentuojančius 1 straipsnyje minimos veiklos pradėjimą ir vykdymą naudojantis architekto profesiniu vardu, kuriuose nurodoma, kad jų turėtojas gavo leidimą naudoti architekto profesiniu vardu šios direktyvos įgyvendinimo metu ir penkerių metų laikotarpiu bent trejus metus iš eilės iki šio pažymėjimo išdavimo veiksmingai vykdo šią veiklą pagal tuos teisės aktus.

13 straipsnis

11 straipsnio a punkto ketvirtoje įtraukoje, 11 straipsnio c punkto trečioje įtraukoje ir 11 straipsnio h punkto šeštoje įtraukoje nurodytą oficialios kvalifikacijos egzaminą sudaro planų, kuriuos sudarė ir įvykdė atitinkamas asmuo, faktiškai vykdydamas 1 straipsnyje minimą veiklą ne trumpiau nei šešerius metus, įvertinimas.

14 straipsnis

Vokietijos Federacinės Respublikos kompetentingų institucijų pažymėjimai, kuriuos Vokietijos Demokratinės Respublikos kompetentingos institucijos išdavė po 1945 m. gegužės 8 d., patvirtinantys, kad kvalifikacijos atitinka 11 straipsnyje minimas oficialias kvalifikacijas, pripažįstami minėtame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

15 straipsnis

Liuksemburgo Didžiajai Hercogystei leidžiama, nepažeidžiant 5 straipsnio, sustabdyti 10, 11 ir 12 straipsnių taikymą dėl neuniversitetinių diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas patvirtinančių dokumentų pripažinimo, kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymo pereinamuoju ketverių su puse metų laikotarpiu nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos.

IV SKYRIUS

NAUDOJIMASIS MOKSLO VARDU

16 straipsnis

1. Nepažeisdamos 23 straipsnio, priimančiosios valstybės narės užtikrina, kad valstybių narių piliečiai, kurie laikosi II arba III skyriuje nurodytų sąlygų, turi teisę naudotis kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios jie yra atvykę, teisėtu mokslo vardu arba, prireikus, jo santrumpa tos valstybės kalba. Priimančiosios valstybės narės gali reikalauti, kad po šio vardo būtų rašoma ji suteikusios įstaigos arba egzaminų komisijos pavadinimas ir vieta.

2. Jeigu mokslo vardas, kuriuo naudojama kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kur užsienio pilietis yra atvykęs, priimančioje valstybėje narėje gali būti lengvai supainiotas su vardu, kuris toje valstybėje yra suteikiamas tik po papildomų studijų, kurių toks asmuo nėra baigęs, priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad kilmės valstybės narės arba tos valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, suteiktu vardu toks asmuo naudotųsi priimančiosios valstybės narės nustatyta forma.

V SKYRIUS

NUOSTATOS, PADEDANČIOS VEIKSMINGIAU NAUDOTIS ĮSISTEIGIMO TEISE IR LAISVE TEIKTI PASLAUGAS

A. Specialios nuostatos, susijusios su įsisteigimo teise

17 straipsnis

1. Priimančioji valstybė narė, reikalaujanti, kad jos piliečiai, pradedantys bet kurią 1 straipsnyje minimą veiklą, pateiktų gero vardo arba geros reputacijos įrodymą, reikalauja, kad kitų valstybių narių piliečiai kaip pakankamą įrodymą pateiktų kilmės valstybės narės arba tos valstybės narės, iš kurios jei yra atvykę, kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, patvirtinantį, kad yra laikomasi valstybės narės gero vardo arba geros reputacijos reikalavimų, keliamų atitinkamai veiklai pradėti.

2. Jeigu kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, nereikalauja, kad asmenys, norintys pradėti atitinkamą veiklą, pateiktų gero vardo arba geros reputacijos įrodymą, priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad kilmės valstybės narės arba tos valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, piliečiai pateiktų išrašą iš teismo registro arba, jeigu to padaryti neįmanoma, lygiavertį dokumentą, išduotą kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, kompetentingos institucijos.

3. Kai kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, neišduoda šio straipsnio 2 dalyje nurodyto dokumentinio įrodymo, tokį įrodymą galima pakeisti pareiškimu prisiekus, o valstybėse, kuriose pareiškimas prisiekus nėra numatytas – oficialiu atitinkamo asmens pareiškimu, pateiktu kompetentingai teismo arba administracinei institucijai arba, prirėkus, kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, notariui ar kompetentingai profesinei organizacijai; ši institucija arba notaras išduoda pareiškimo prisiekus arba oficialaus pareiškimo autentiškumą patvirtinantį pažymėjimą.

4. Jeigu priimančioji valstybė narė turi išsamių žinių, kad ją dominantis asmuo buvo išvėlęs į svarbius įvykius už jos teritorijos ribų dar prieš įsisteigdamas toje valstybėje narėje, arba žino, kad 3 dalyje nurodytame pareiškime yra klaidingos informacijos, ir kad tie įvykiai arba informacija gali turėti įtakos pradedant konkrečią veiklą jos teritorijoje, ji gali apie tai informuoti kilmės valstybę narę arba tą valstybę narę, iš kurios jis yra atvykęs.

Kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, tikrina, ar pateikti faktai yra tikri, jei jie gali turėti įtakos pradedant atitinkamą veiklą toje valstybėje narėje. Šių valstybių institucijos nustato tokių tyrimų pobūdį ir trukmę bei informuoja priimančiąją valstybę narę apie atitinkamus veiksmus, kurių imamasi dėl jų išduotų pažymėjimų arba dokumentų.

5. Valstybės narės užtikrina siunčiamos informacijos konfidencialumą.

18 straipsnis

1. Jeigu priimančioje valstybėje narėje galioja įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, numatančios gero vardo arba geros reputacijos reikalavimus, įskaitant nuostatas dėl drausminių bylų už sunkius profesinius nusizengimus arba nuteisimo už nusikalstamą veiklą, ir susijusios su bet kurios 1 straipsnyje minimos veiklos vykdymu, kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, perduoda priimančiajai valstybei narei visą reikalingą informaciją apie šiam asmeniui taikytas profesinio arba administracinio pobūdžio priemones arba iškeltas drausmines bylas arba tuo metu, kai jis vykdo profesinę veiklą kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kurios jis yra atvykęs, taikytas baudžiamąsias sankcijas.

2. Jeigu priimančioji valstybė narė turi išsamių žinių, kad ją dominantis asmuo buvo išvėlęs į svarbius įvykius už jos teritorijos ribų dar prieš įsisteigdamas toje valstybėje ir kad tai gali turėti įtakos vykdant konkrečią veiklą jos teritorijoje, ji gali apie tai informuoti kilmės valstybę narę arba tą valstybę narę, iš kurios jis yra atvykęs.

Kilmės valstybė narė arba ta valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, tikrina, ar pateikti faktai yra tikri, jei jie gali turėti įtakos vykdant atitinkamą veiklą toje valstybėje narėje. Šių valstybių institucijos nustato tokių tyrimų pobūdį ir trukmę bei informuoja priimančiąją valstybę narę apie atitinkamus veiksmus, kurių imamasi dėl informacijos, pateiktos pagal 1 dalį.

3. Valstybės narės užtikrina siunčiamos informacijos konfidencialumą.

19 straipsnis

Dokumentai, išduodami pagal 17 ir 18 straipsnius, negali būti pateikiami nuo jų išdavimo praėjus daugiau nei trimis mėnesiams.

20 straipsnis

1. Procedūra, pagal kurią suinteresuotam asmeniui leidžiama pradėti bet kurią 1 straipsnyje minimą veiklą, pagal 17 ir 18 straipsnius turi būti kuo greičiau baigta ir tęstis ne ilgiau kaip tris mėnesius nuo visų dokumentų, susijusių su tokiu asmeniu, pateikimo, nepažeidžiant uždelsimo, kurį nulemia galimos apeliacijos dėl procedūros sustabdymo.

2. 17 straipsnio 4 dalyje ir 18 straipsnio 2 dalyje minimais atvejais padavus prašymą dėl pakartotinio nagrinėjimo, atidedamas 1 dalyje nustatytas terminas.

Valstybė narė, į kurią kreipiamasi, atsakymą pateikia per tris mėnesius.

Gavusi atsakymą arba pasibaigus terminui, priimančioji valstybė narė tęsia 1 dalyje minimą procedūrą.

21 straipsnis

Jeigu priimančioji valstybė narė reikalauja, kad jos piliečiai, norintys pradėti arba vykdyti kurią nors 1 straipsnyje minimą veiklą, duotų priesaiką arba padarytų oficialų pareiškimą ir jeigu tokios priesaikos arba pareiškimo forma negali pasinaudoti kitos valstybės narės piliečiai, tokia valstybė narė užtikrina, kad suinteresuotam asmeniui būtų pasiūlyta kita tinkama ir lygiavertė priesaikos arba pareiškimo forma.

B. Specialios nuostatos, susijusios su paslaugų teikimu

22 straipsnis

1. Jeigu valstybė narė reikalauja, kad jos piliečiai, norintys pradėti arba vykdyti kurią nors 1 straipsnyje minimą veiklą, turėtų leidimą arba būtų profesinės organizacijos arba organo nariai arba būtų juose įsiregistravę, tokia valstybė narė tuos valstybių narių piliečius, kurie teikia paslaugas, nuo tokio reikalavimo atleidžia.

Suinteresuotas asmuo teikia paslaugas tomis pačiomis teisėmis ir įsipareigojimais, kaip ir priimančiosios valstybės narės piliečiai; visų pirma jis laikosi toje valstybėje narėje taikomų profesinių ar administracinių elgesio taisyklių.

Šiuo tikslu valstybės narės, siekdamos sudaryti sąlygas įgyvendinti jų teritorijoje galiojančias nuostatas dėl profesinio elgesio, be 2 dalyje minimo pranešimo apie teiktinas paslaugas gali reikalauti automatinės laikinos registracijos arba *pro forma* narystės profesinėje organizacijoje ar organe, arba alternatyvaus varianto – įregistravimo registre, jei tokia registracija arba narystė nenukels ilgesniam laikui ar kitokiu būdu neapsunkins paslaugų teikimo, ar nepareikalauš iš paslaugos teikėjo papildomų išlaidų.

Jeigu priimančioji valstybė, remdamasi antra pastraipa, patvirtina kokią nors priemonę arba sužino faktus, prieštaraujančius šioms nuostatomis, apie tai ji nedelsdama informuoja valstybę narę, kurioje yra įsisteigęs suinteresuotas asmuo.

2. Priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad atitinkamas asmuo kompetentingoms institucijoms iš anksto praneštų apie teiktinas paslaugas, jeigu projektą numatoma įgyvendinti jos teritorijoje.

3. Pagal 1 ir 2 dalis priimančioji valstybė narė gali pareikalauti, kad suinteresuotas asmuo pateiktų vieną arba daugiau dokumentų, kuriuose būtų tokia informacija:

- 2 dalyje nurodytas pranešimas,
- pažymėjimas, kad suinteresuotas asmuo toje valstybėje narėje, kurioje jis yra įsisteigęs, teisėtai vykdo nurodytą veiklą,
- pažymėjimas, kad suinteresuotas asmuo turi kokią nors diplomą (-us), pažymėjimą (-us) arba kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, kurie yra būtini konkrečioms paslaugoms teikti, ir kad šios kvalifikacijos atitinka II skyriaus kriterijus arba jei yra išvardyti šios direktyvos III skyriuje,
- tam tikrais atvejais 23 straipsnio 2 dalyje nurodytas pažymėjimas.

4. Dokumentas arba dokumentai, apibrėžti 3 dalyje, negali būti pateikiami nuo jų išdavimo praėjus daugiau nei 12 mėnesių.

5. Jeigu valstybė narė laikinai arba visam laikui iš savo piliečio arba iš kitos valstybės narės piliečio, įsikūrusio jos teritorijoje, visiškai arba iš dalies atima teisę vykdyti kurią nors 1 straipsnyje minimą veiklą, ji atitinkamai užtikrina, kad iš jo laikinai arba visam laikui būtų paimtas pažymėjimas, minimas 3 dalies antroje įtraukoje.

C. Bendros nuostatos dėl įsisteigimo teisės ir laisvės teikti paslaugas

23 straipsnis

1. Jeigu priimančioje valstybėje narėje naudojimasis architekto profesiniu vardu, susijęs su kuria nors 1 straipsnyje minima veikla, yra reglamentuojamas, kitų valstybių narių piliečiai, atitinkantys II skyriuje nustatytas sąlygas arba kurių 11 straipsnyje išvardyti diplomai, pažymėjimai arba kiti oficialias kvalifikacijas patvirtinantys dokumentai buvo pripažinti pagal 10 straipsnį, naudojami profesiniu vardu ir jo sutrumpa, priimtais priimančiojoje valstybėje narėje, jei jie tenkina tos valstybės narės nustatytas praktinės mokymosi patirties sąlygas.

2. Jeigu valstybėje narėje pradėti 1 straipsnyje nurodytą veiklą arba ją vykdyti naudojantis architekto profesiniu vardu leidžiama, be II skyriuje išvardytų reikalavimų arba reikalavimo turėti 11 straipsnyje nurodytą diplomą, pažymėjimą arba kitą oficialias kvalifikacijas patvirtinantį dokumentą, tik baigus nustatytos trukmės praktines studijas, suinteresuotoji valstybė narė kaip pakankamą įrodymą pripažįsta kilmės arba gyvenamosios valstybės narės išduotą pažymėjimą, nurodantį, kad toje šalyje buvo įgyta atitinkamos trukmės praktinė patirtis. Kaip apibrėžta šioje dalyje, pakankamu įrodymu laikomas 4 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje minimas pažymėjimas.

24 straipsnis

1. Jeigu priimančioji valstybė narė reikalauja, kad jos piliečiai, norintys pradėti arba vykdyti 1 straipsnyje minimą veiklą, pateiktų įrodymus, kad jie nebuvo bankrutavę, ir jei pagal 17 ir 18 straipsnius pateikta informacija to neįrodo, ta valstybė priima pareiškimą prisiekus, o valstybėse, kuriose pareiškimas prisiekus nėra numatytas – oficialų atitinkamo asmens pareiškimą, pateiktą kompetentingai teismo arba administracinei institucijai arba, prireikus, kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios asmuo yra atvykęs, notarui ar kompetentingai profesinei organizacijai; ši institucija arba notaras išduoda pareiškimo prisiekus arba oficialaus pareiškimo autentiškumą patvirtinantį pažymėjimą.

Jeigu priimančioje valstybėje narėje turi būti įrodoma patikima finansinė padėtis, ta valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės bankų išduotus liudijimus lygiaverčiais jos teritorijoje išduotiems liudijimams.

2. Dokumentai, minimi 1 dalyje, negali būti pateikiami nuo jų išdavimo praėjus daugiau nei trimis mėnesiams.

25 straipsnis

1. Jeigu priimančioji valstybė narė reikalauja, kad jos piliečiai, norintys pradėti arba vykdyti 1 straipsnyje minimą veiklą, pateiktų įrodymus, kad jie yra apsidraudę nuo finansinių padarinių, susijusių su jų profesiniais išsipareigojimais, ta valstybė pripažįsta kitos valstybės narės draudimo įmonių išduotus pažymėjimus lygiaverčiais jos teritorijoje išduotiems pažymėjimams. Tokiuose pažymėjimuose turi būti tiksliai nurodyta, kad draudikas laikosi priimančiosios valstybės narės įstatymų ir kitų teisės aktų dėl draudimo sąlygų ir apimties.

2. Pažymėjimai, minimi 1 dalyje, negali būti pateikiami nuo jų išdavimo praėjus daugiau nei trimis mėnesiams.

26 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad suinteresuoti asmenys gautų informaciją apie priimančiosios valstybės narės įstatymus ir, prireikus, apie profesinę etiką.

Šiam tikslui valstybės narės gali steigti informacijos centrus, kuriuose šie asmenys gautų reikalingą informaciją. Priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad įsisteigimo atveju suinteresuoti asmenys kreiptųsi į tokius centrus.

2. Valstybės narės 1 dalyje nurodytus centrus gali įsteigti kompetentingose institucijose ir organuose, kuriuos jos paskiria iki 31 straipsnio 1 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos.

3. Valstybės narės pasirūpina, kad prireikus tokie asmenys savo pačių ir savo klientų labai įgytų kalbos įgūdžių, reikalingų dirbti pagal specialybę priimančioje valstybėje narėje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis

Jeigu kyla pagrįstų abejonių, priimančioji valstybė narė gali pareikalauti, kad kitos valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtintų diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialias kvalifikacijas

patvirtinančių dokumentų, išduotų tos kitos valstybės narės ir minimų II ir III skyriuose, autentiškumą.

28 straipsnis

Per 31 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytą laiką valstybės narės paskiria valdžios institucijas ir organus, kompetentingus išduoti arba priimti diplomus, pažymėjimus bei kitus oficialias kvalifikacijas patvirtinančius dokumentus, taip pat šioje direktyvoje nurodytus dokumentus bei informaciją, ir apie tai nedelsdamos praneša kitoms valstybėms narėms bei Komisijai.

29 straipsnis

Ši direktyva taip pat taikoma valstybių narių piliečiams, kurie pagal Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 vykdo arba vykdydys 1 straipsnyje minimą veiklą kaip pagal darbo sutartį dirbantys asmenys.

30 straipsnis

Praėjus ne daugiau nei trejiems metams nuo 31 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyto laikotarpio pabaigos, Komisija, remdamasi įgyta patirtimi, iš naujo peržiūri šią direktyvą ir prireikus, pasikonsultavusi su Patariamuoju komitetu, pateikia Tarybai pasiūlymus dėl pakeitimų. Taryba visus šiuos pasiūlymus išnagrinėja per vienerius metus.

31 straipsnis

1. Valstybės narės patvirtina priemones, kurios, išsigaliojusios per 24 mėnesius nuo pranešimo apie šią direktyvą, įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

Tačiau valstybėms narėms nuo pranešimo dienos nustatomas trejų metų laikotarpis 22 straipsniui įgyvendinti.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės pagrindinių nuostatų tekstus.

32 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1985 m. birželio 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. FIORET